

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....๒๕๖๑.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.แก้วดา คณะวรรณ)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิณี ชิดเชิดวงศ์)
.....กรรมการ
(ดร.สุชาดา กรเพชรปานิ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....๒๕๖๑.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.แก้วดา คณะวรรณ)
.....กรรมการ
(นายแพทย์ทรงสิทธิ์ อุดมสิน)
.....กรรมการ
(ดร.ฉันทนา จันทวงศ์)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิณี ชิดเชิดวงศ์)
.....กรรมการ
(ดร.สุชาดา กรเพชรปานิ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ ๑๔ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.แก้วดา คณะวรรณ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วิณี จิตเชิดวงศ์ และ ดร.ศุชาดา กรเพชรปณี กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ และนายแพทย์ทรงสิทธิ์ อุดมสิน ที่ให้ความกรุณาและความอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโปรแกรมและแบบทดสอบ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณอาจารย์สายฝน เสกขุนทด ที่ช่วยกรุณาให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์พิลาศ สัมฤทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาราชรังษฤษฎี และอาจารย์ดาวรัตน์ กิตินิรันดร์กุล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณ ดร.วิโรจน์ ศรีโกลา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคอนทอง ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำต่าง ๆ ขอขอบคุณคุณภัทราวุธ รักกลิ่น ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่มีได้เอ่ยนาม ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือ อันส่งผลให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

จรวยพร เมธีกุล

41921106 : สาขาวิชา : จิตวิทยาการให้คำปรึกษา ; วท.ม.(จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ : การให้คำปรึกษารอบครัว / ทักษะการสื่อสารในครอบครัว

จรวพร เมธิกุล : ผลการให้คำปรึกษารอบครัวต่อทักษะการสื่อสารในครอบครัว
(THE EFFECT OF FAMILY COUNSELLING ON COMMUNICATIVE SKILLS IN THE FAMILIES) อาจารย์ที่ปรึกษา : แก้วดา คณะวรรณ , Ph.D., วิณี ชิดเชิดวงศ์ , กศ.ม. ,
สุชาดา กรเพชรปानी , Ph.D. 159 หน้า ISBN 974 - 5970 - 24 - 3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษารอบครัวต่อทักษะการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีคะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัว ต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 5 ครอบครัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับนักเรียนที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7794 แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัวสำหรับบิดามารดาที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7785 และโปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวตามทฤษฎีของเวอร์จิเนีย ซะเทียร์ โดยทำการทดลอง 8 ครั้งๆ ละ 60 นาที ถึง 90 นาที สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ติดต่อกัน 8 สัปดาห์ แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย คือการวิจัยเชิงทดลององค์ประกอบเดียวแบบวัดซ้ำ (Single - Factor Experimental Having Repeated Measure on the Same Elements) การทดสอบแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Analysis of Variance) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบนิวแมน - คูลส์ (Newman - Kules Method)

ผลการวิจัยพบว่าทั้งนักเรียนและบิดามารดามีทักษะการสื่อสารในครอบครัวระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีทักษะการสื่อสารในครอบครัวระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าการให้คำปรึกษารอบครัวตามทฤษฎีของเวอร์จิเนีย ซะเทียร์ มีผลทำให้ทักษะการสื่อสารในครอบครัวสูงขึ้น

41921106 : MAJOR : COUNSELLING PSYCHOLOGY ;
M.S. (COUNSELLING PSYCHOLOGY)

KEYWORD : FAMILY COUNSELLING / COMMUNICATIVE SKILLS

JARUAYPORN METHEEKUL : THE EFFECT OF FAMILY
COUNSELLING ON COMMUNICATIVE SKILLS IN THE FAMILIES. THESIS
ADVISOR : KEAWTA KANAWAN Ph.D. , VINEE CHITCHUTVONG M. Ed.,
SUCHADA KORNPHEHPANEE Ph.D. 159 p. ISBN 974 - 5970 - 24 - 3

The purpose of this research was to study the effect of family counselling on communicative skills in the families. The sample was five family of the students in Pratomsuksa six who had lower communicative skills than 25 percentile.

The instruments in this research were the communicative skills test for students of which its reliability was .7794, and the communicative skills test for parents of which its reliability was .7785 and the family counselling program constructed on the basis of Virginia Satir theory. The experiment was administered for eight sessions. Each session lasted sixty to ninety minutes with one session per week for eight weeks. The research design was Single - Factor Experimental Having Repeated Measure on the Same Elements. The test was divided into three phases : the pretest phase, the posttest phase, and follow up phase . The data were analyzed by Repeated Measure Analysis of Variance and test of difference among means by the Newman - Keul's Method of multiple - comparison procedures.

The results revealed that the students and their parents had significantly higher communicative skills in the posttest phase and the follow up phase than in the pretest phase at .05 level. No significance differences were found in the posttest phase and the follow up phase. Consequently, the family counselling program constructed on the basis of Virginia Satir theory can increase the communicative skills in the families.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การสื่อสารในครอบครัว.....	11
แนวความคิดและความหมายของการสื่อสาร.....	11
ประเภทของการสื่อสาร.....	13
ความหมายของการสื่อสารในครอบครัว.....	15
ความสำคัญของการสื่อสารในครอบครัว.....	17
การสื่อสารในครอบครัวกับสัมพันธภาพในครอบครัว.....	22
การสื่อสารในครอบครัวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน.....	25

ปัญหาที่เกิดจากความบกพร่องของการสื่อสารในครอบครัว.....	29
การพัฒนาพฤติกรรมสื่อสารในครอบครัว.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในครอบครัว.....	39
ครอบครัวและการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	42
ความหมายของครอบครัว.....	42
ภารกิจของครอบครัว.....	44
รูปแบบของครอบครัว.....	45
ครอบครัวกับการพัฒนาคุณภาพ.....	46
ความหมายของการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	47
ความเป็นมาของการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	50
กระบวนการในการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	51
การให้คำปรึกษาครอบครัวตามทฤษฎีของเวอร์จิเนีย ชะเทียร์.....	53
ประวัติของเวอร์จิเนีย ชะเทียร์.....	53
แนวคิดสำคัญของการให้คำปรึกษาครอบครัวตามทฤษฎีของ เวอร์จิเนีย ชะเทียร์.....	54
ทฤษฎีระบบ.....	56
กฎแห่งระบบครอบครัว.....	59
ทฤษฎีการสื่อสาร.....	59
ทฤษฎีครอบครัว.....	60
เป้าหมายของการให้คำปรึกษาครอบครัวตามทฤษฎีของ เวอร์จิเนีย ชะเทียร์.....	61
บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาครอบครัวตามทฤษฎีของ เวอร์จิเนีย ชะเทียร์....	62
เทคนิคในการให้คำปรึกษาครอบครัวตามทฤษฎีของ เวอร์จิเนีย ชะเทียร์...	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	72
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	74
แบบทดสอบทักษะการสื่อสารในครอบครัว.....	75

โปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวความทุกข์ของเวอร์จิเนีย ชะเทียร์...	78
การดำเนินการทดลอง.....	78
แบบแผนการทดลองที่ใช้ในการวิจัย.....	78
วิธีการดำเนินการทดลอง.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก.....	105
ภาคผนวก ข.....	107
ภาคผนวก ค.....	145
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	159

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงแบบแผนการทดลองที่ใช้ในการวิจัย.....	79
2	ตารางเวลาการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัว.....	81
3	คะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัว คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัว ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของนักเรียน.....	85
4	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำของคะแนนทักษะการสื่อสาร ในครอบครัว ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของนักเรียน	87
5	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของคะแนนทักษะการสื่อสาร ในครอบครัว ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของนักเรียน.....	88
6	คะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัว คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนทักษะการสื่อสารในครอบครัว ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของบิดามารดา.....	89
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำของคะแนนทักษะการสื่อสาร ในครอบครัว ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของบิดามารดา.....	91
8	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของคะแนนทักษะการสื่อสาร ในครอบครัว ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของบิดามารดา.....	92

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนที่ครอบครัว.....	65
2 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะการสื่อสารในครอบครัว ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของนักเรียน.....	86
3 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะการสื่อสารในครอบครัว ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของบิดามารดา...	90